

Byggnadsminnesförklaring av Lotsstugan, byggnad nr 743, del av stg 113, STUMHOLMEN i Karlskrona kommun, Blekinge län

Beslut

Länstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen om kulturminnen m m (KML) (SFS 1988:950) Lotsstugan, byggnad nr 743, del av stg 113, Stumholmen i Karlskrona kommun för byggnadsminne. Avgränsningen av byggnadsminnet har markerats på bifogad karta.

Föreskrifter

Länstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden får ej flyttas eller rivas, ej heller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och färger, på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
3. Invändiga ändringsarbeten skall i övrigt föregås av antikvarisk dokumentation av ytskikt, färgsättning och konstruktionsdetaljer.

Länstyrelsen lämnar på begäran råd och anvisningar i fråga om underhåll av byggnaden.

Enligt 3 kap 21 § lagen om kulturminnen m m gäller beslutet om byggnadsminnesförklaring omedelbart även om det överklagas.

Om fråga uppkommer om att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd härtill inges till länstyrelsen som enligt 3 kap 14 § lagen om kulturminnen m m får lämna tillstånd till ändring om det finns särskilda skäl.

Redogörelse för ärendet m m.

Stumholmen inom Karlskrona örlogsbas är av riksintresse för kulturmiljövården. I enlighet med bestämmelserna i lagen om hushållning med naturresurser m m (NRL) skall Stumholmen därmed skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kulturmiljön.

Riksantikvarieämbetet har inför statens försäljning av fastigheten utarbetat förslag till skyddsföreskrifter.

I samband med överlåtelse av Stumholmen till Karlskrona kommun och därefter till HSB Fastigheter i Karlskrona HB har länsstyrelsen att avgöra vilka av Stumholmens kulturhistoriskt synnerligen märkliga byggnader som skall förklaras som byggnadsminnen.

Riksantikvarieämbetet och länsmuséet har tillstyrkt byggnadsminnesförklaring av och skyddsföreskrifter för Lotsstugan. Karlskrona kommun har i bytesavtal med fortifikationsförvaltningen förbundit sig att medverka till byggnadsminnesförklaring. Förslag till skyddsföreskrifter har delgivits kommunen i skrivelse 1991-06-11.

Ni har i skrivelse till länsstyrelsen, daterad 1991-07-10, inte erinrat mot föreslagna skyddsföreskrifter.

Motivering

Lotsstugan avviker kraftigt genom sin påkostade utsmyckning och bjärta färg från Stumholmens i övrigt sobra och sparsmakade arkitektur. Detta har sin förklaring i att byggnaden inte är militär. Byggnaden uppfördes efter en ritning som är daterad 1861 och är utsatt på en karta från 1868. Huset har stor likhet med många av de förslag som under denna tid publicerades i olika facktidningar. Schweizerstilen var bara en i raden av uttrycksfull panel och snickarglädje, där förlagor för detaljer och gestaltning kunde hämtas direkt från planschverk. Denna rika utsmyckning, som återfinns på allt från ladugårdar till kyrkor, hade sin grund i att sågverken kunde producera finare lister och snickeriprodukter. Propagandan gällde främst lantbyggnader och villor, men även andra typer av funktioner kunde ges en arkitektonisk prakt motsvarande idealen.

Det estetiska programmet var väl definierat i sina detaljer, med flackt sadeltak, långt takutsprång och speciella typer av panel och utsmyckningar av takfot och fönsteromfattningar. Stor vikt lades även vid materialet, helst skulle grunden vara av grovt huggen natursten. Det var med andra ord närmast en byggsats som presenterades. Arkitekten kunde sedan själv välja och vraka bland formerna och själv sätta ihop sin byggsats. Därför lämpade sig dessa byggnader mycket bra som förlagor eller typritningar för hela serier av byggnader, där variationerna kunde utföras med små medel.

Det är således ingen slump att Lotsstugan, liksom flera järnvägsstationer, kunde inordnas i denna arkitektur. Hela detta program åskådliggörs tydligt i Lotsstugan, som har stora likheter med flera förslag till villor publicerade under 1850-talet i olika tidskrifter.

Lotsstugan representerar en gången tids byggnadsskick, präglad av ett arkitekturideal hämtat från 1800-talets mönsterböckers uppfattning av det rationella, men stämningsskapande. Lotsstugan är också av stor betydelse som kontrast till Stumholmens övriga bebyggelse, präglad av ingeniörmässig saklighet, Lotsstugan är det enda i Sverige kvarvarande lotshuset byggt i schweizerstil.

Mot bakgrund av det anförda finner länsstyrelsen lotsstugan vara en synnerligen märklig byggnad som motiverar byggnadsminnesförklaring.

Överklagande:

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bilaga 1.

I detta beslut har deltagit länsantikvarie Leifh Stenholm, beslutande, länsassessor Bengt Johansson, länsarkitekt Georg Vass samt byråsekreterare Mitzi Mattsson, föredragande.

Leifh Stenholm

Mitzi Mattsson

Bilagor:

- Bilaga 1. Hur man överklagar
- Bilaga 2. Utdrag ur grundkarta
- Bilaga 3. Utdrag ur ek karta för Trossö
- Bilaga 4. Kop av foto

Kopia av beslut + bilaga 2,3 och 4 till:

Riksantikvarieämbetet + Bil 1. Delgivningskvitto
HSB Karlskrona, Att: Sune Andersson, Högabergsgatan,
371 34 Karlskrona
Blekinge läns museum
Blekinge Östra lantmäteridistrikt
Registret
Plan- och bostadsenheten
Länsantikvarien
Akten

Inskrivningsmyndigheten vid Karlskrona Tingsrätt med lagakraft
Byggnadsnämnden i Karlskrona med lagakraft
Riksantikvarieämbetet med lagakraft

Kopia för kännedom till:
Landshövdingen
Länsrådet

Kopierat med originalen
bestyr
På tjänstens ägare:

Hur man överklagar hos kammarrätten

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos kammarrätten i Jönköping. Det gör Ni genom att i ett brev

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets diarienummer
- redogöra för varför Ni menar att länsstyrelsens beslut är felaktigt och hur Ni vill att beslutet skall ändras.

Underteckna brevet, förtydliga namnteckningen och uppge postadress och telefonnummer!

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

OBS!

1. **Brevet skall lämnas/skickas till länsstyrelsen och inte till kammarrätten.**

Länsstyrelsens adress är

Länsstyrelsen i Blekinge län
371 86 KARLSKRONA

Telefon
0455-870 00

2. **Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.**

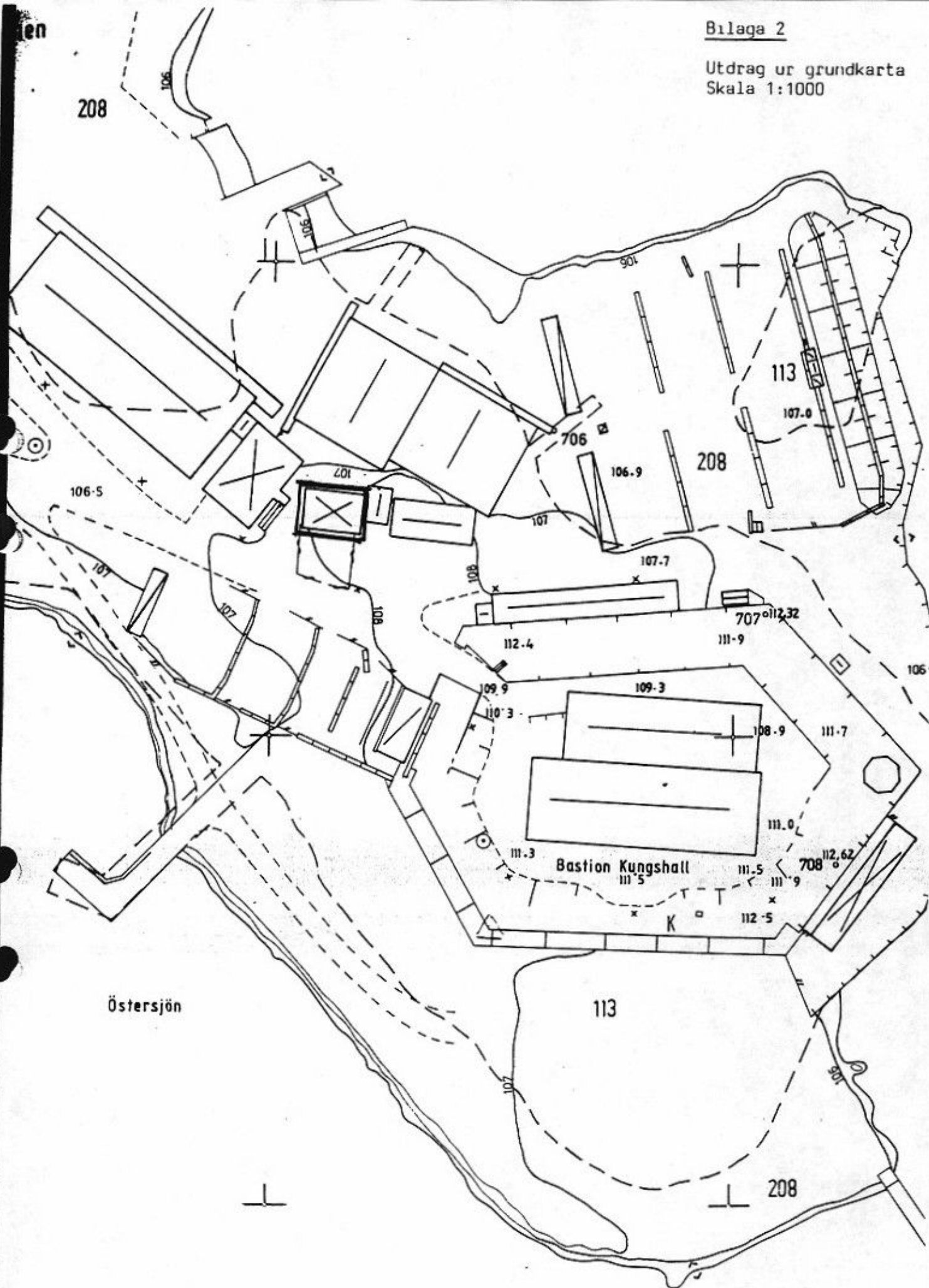
Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så skriv eller ring till länsstyrelsen.

en

Bilaga 2

Utdrag ur grundkarta
Skala 1:1000

208

Östersjön

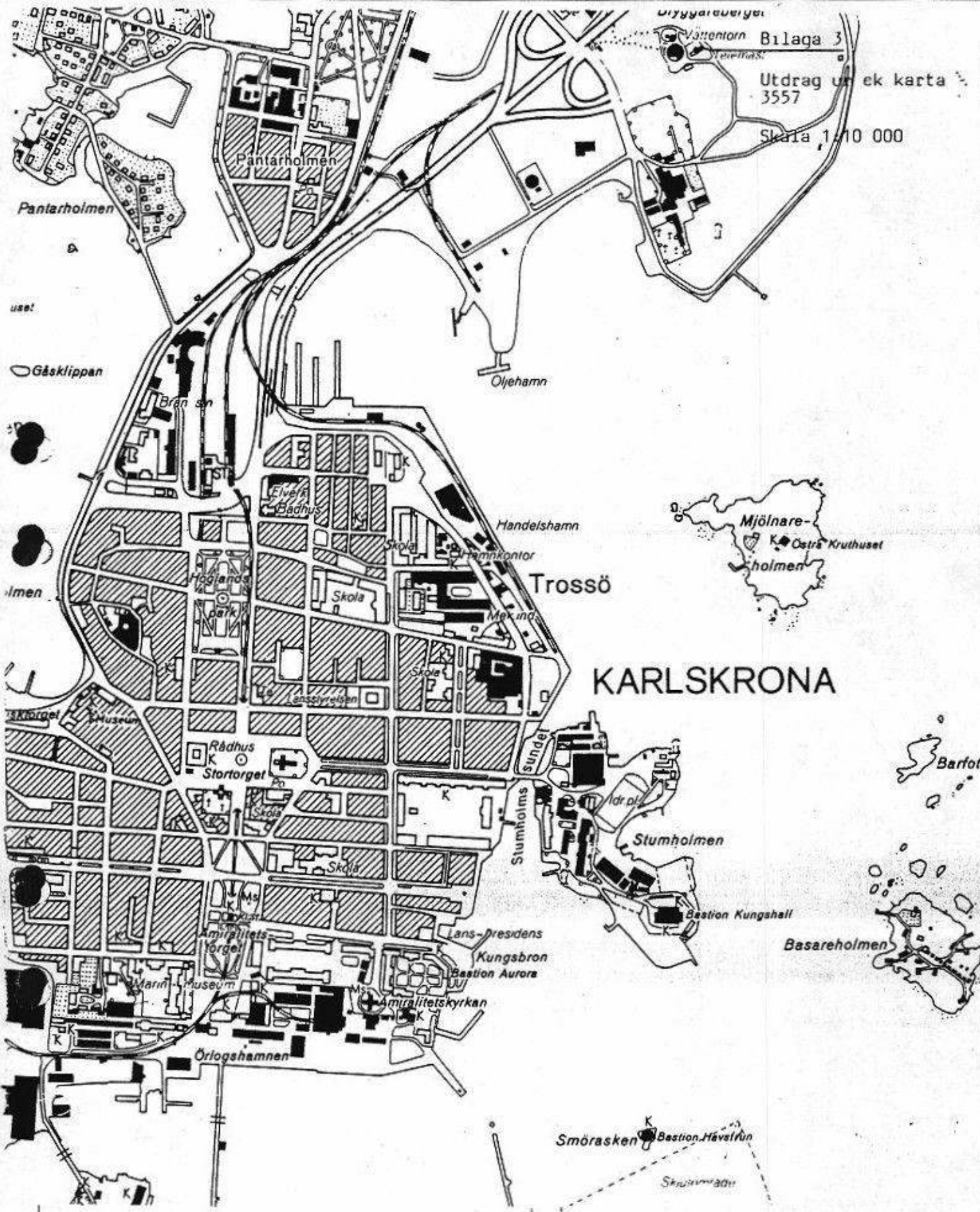
113

208

Utryckningsplan Bilaga 3

Utdrag ur ek karta 3557

Skala 1:10 000

15°36'

KARLSKRONA K.N
KARLSKRONA D.A
41 TJOÖRNÖ
03547

Skalan 1:10000

Höjdcurvornas ekvidistans 5 meter 1 cm = 100 m på marken

